

ימי הבריאה - יחידה מספר 5

נושא היחידה: בריאת הצמחים (בראשית א', י"א- י"ג)

פסוק מרכזי: פסוק י"א

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תְּדַשָּׂא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מְזֵרִיעַ זֶרַע עֵץ פְּרִי עֹשֶׂה פְּרִי לְמִינֹו אֲשֶׁר זָרְעוּ בּוֹ עַל הָאָרֶץ וַיְהִי כֵן.

תקציר תוכן הפסוקים:

ביום השלישי, אחרי שהתגלתה היבשה, ה' אמר שהארץ תהיה מלאה בצמחים מסוגים שונים. בצמחים יש זרעים שמהם נוצרים צמחים חדשים, וכך הצמחיה בעולם מתחדשת.

המורה יקריא את הפסוק, וכשיקריא בקול מילה המדברת על סוג צמח - דשא, עשב או עץ, נראה את התמונה המתאימה מהמצגת.

[דשא = צמחיה, עשב = צמחים חד-שנתיים, עץ פרי = עצי הפרי, 'למינו' = כל עץ על פי הסוג שלו]

וַיֹּאמֶר אֱ-לֹהִים
תְּדַשָּׂא הָאָרֶץ דָּשָׂא
עֵשֶׂב מְזֵרִיעַ זֶרַע
עֵץ פְּרִי עֹשֶׂה פְּרִי לְמִינֹו
אֲשֶׁר זָרְעוּ בּוֹ
עַל הָאָרֶץ
וַיְהִי כֵן

נסביר. המילה "דשא" בתורה כוללת את כל הצמחיה, והצמחיה מחולקת לשני סוגים:
1. עשבים - בעלי שדרה גמישה, ובדרך כלל לא מחזיקים מעמד הרבה זמן ומתחדשים מדי שנה.
2. עצים - בעלי גזע קשיח, מחזיקים מעמד שנים רבות.

המורה יראה באמצעות התמונה במצגת את השדרה הגמישה של העשב, ואת הגזע הקשיח של העץ.

אמצעי המחשה: (לבחירה)

- המורה יראה לתלמידים סרטון המראה תהליך צמיחה של זרע בתהליך מהיר (חשוב להסביר שהתהליך האמיתי לוקח הרבה יותר זמן):

<https://did.li/2JNIC>

- נראה לתלמידים תמונות של תהליך הצמיחה בשלבים (במצגת)

הרעיון המרכזי:

בריאת הצמחים והתועלת לאדם.

המורה יצא עם התלמידים לטבע, לראות את הצמחים השונים שקיימים בקרבת בית הספר ולהכיר את שמותיהם. מומלץ לבדוק מראש את שמות הצמחים, ולהגיד לתלמידים. אפשר גם להכין מראש תמונות של צמחים (שקיימים בסביבה) עם שמות הצמחים, ולתת לתלמידים לזהות.

המורה יבקש מהתלמידים לתת רעיונות לתועלת הצמחים לאדם, תוך המחשה.

דוגמאות:

אוכל (למשל קמח, פירות, ירקות) - המורה יחלק פרי או עוגה לתלמידים והם יאכלו. (חשוב להדגיש לפני הברכה שזו תודה לה' על העולם הנפלא שברא לנו).

תרופות- המורה יתן לתלמידים לכתוש עשב רפואי (כגון לבנדר, שום, ציפורן או קינמון) לאבקה או שיביא לכיתה שמן צמחי כלשהו הניתן כתרופה. (למשל שמן זית, לבנדר או שקדים)

נשימה - המורה והתלמידים ינשמו נשימה עמוקה והמורה יסביר שהעצים והעשבים מייצרים חמצן שהוא חשוב לנו כדי לנשום.

צל- התלמידים יעמדו בצל והמורה ישאל אותם איפה נעים יותר לעמוד ביום חם.

יופי- המורה ישאל את התלמידים איך יפה יותר, כשיש צמחים או כשהעולם ריק מצמחים.

חומרי גלם- המורה ישאל את התלמידים מה מכינים מצמחים ועצים ויכוון לענות (לדוגמה בתים, נייר, כלים) ויזכיר שבעזרת הצמחים אפשר להדליק אש.

שימושים שונים של צמחים לצורך רפואי וחיזוק הבריאות:

- ציפורן- עוזר לבחילות או הקאות, עוזרת גם להרדמה קלה במקרה של כאבי שיניים.
- שום- עוזר נגד חיידקים.
- לבנדר או שמן לבנדר- עוזר לכאבי ראש או שרירים, מחטא פצעים.
- חרדל- יכול לעזור לשפעת והצטננות.
- קינמון- עוזר לכאב בטן (בתוך מאכל או משקה, לא אוכלים לבד)
- אלורה- עוזרת לכוויות ולאדם שנשרף בשמש, וגם לאלרגיות ועקיצות.

משימות ומטלות: (לבחירה)

- המורה ישמיע את השיר "אילן, אילן, במה אברכך..." (יעקב שוואקי)
https://www.youtube.com/watch?v=B90edi_4AWI
- התלמידים או המורה יביאו לכיתה פירות וירקות, והתלמידים ימצאו בפירות/ירקות שהביאו את הזרעים שבהם.
- התלמידים יבצעו שתילת הנבטת צמחים:
* הנבטת קטניות (כגון שעועית) על מצע צמר גפן - <https://did.li/vnT5q>
- * גידול בטטה בצנצנת - <https://did.li/Myllw>
- * גידול גרעין אבוקדו בצנצנת - <https://did.li/4JNIC>
- * גידול בצל ירוק בצנצנת - <http://bimkomo.atspace.cc/?p=316>
- * הכנת ראש דשא - https://www.youtube.com/watch?v=49nvgVY_VV4

דף צביעה:

בדף (בעמוד הבא) איורים של פריטים שונים.

התלמידים יקיפו את האיורים הקשורים לעולם הצומח.

